

คน กิ น เ ต น

ห รื อ ค น กิ น ช ำ ก ศ พ

ความเป็นคนประพุดิเยี่ยงนักบวช แต่เป็นผู้
หมักหมมด้วยธูลีเกส มีความเศร้าหมองในกายที่เต็มไปด้วย
ความปรารถนา แม้จะอาศัยมนต์และการเสน่ห์สรวง ก็ไม่อาจ
ทำให้ผู้นั้นข้ามความสงสัยไปได้ หรือทำให้หมดจดได้

แต่ผู้ใด ค้มครองดีแล้วในอินทรีย์ทั้งหก คือตา หู จมูก
ลิ้น กาย ใจ รู้แจ้งอินทรีย์แล้วตั้งอยู่ในธรรม ยินดีในความเป็น
คนตรง อ่อนโยน ล่วงธรรมเป็นเครื่องข้องเสียได้ ก็ย่อมละ
ทุกขได้หมด ผู้นั้น ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิตที่แท้จริง

คนกินเดนหรือคนกินชากศพ

๓๒

ชีวิตของผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร เป็นชีวิตที่มีคุณค่า เพราะเกิดมาแล้วมุ่งทำพระนิพพานให้แจ้ง และแสวงบุญสร้างบารมี เมื่อครั้งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงมีพระชนมชีพอยู่ ผู้มีบุญในยุคสมัยนั้น ต่างพากันออกบวชเพราะเห็นภัยในวัฏฏะ คือ เห็นว่าชีวิตมีทุกข์ ผู้ที่มีฐานะดี ซึ่งดูเผินๆ ก็เหมือนจะมีความสุข แต่จริงๆ แล้วล้วนมีความทุกข์ทั้งสิ้น มีชีวิตแบบหน้าขึ้นนอกตรม มีทุกข์ซ่อนอยู่ในใจที่ไม่รู้จะไปบอกใคร ดังนั้น หลาๆ ท่านจึง ปลีกตัวออกบวช มาใช้ชีวิตที่เรียบง่าย มีแค่อุปัชฌาย์ หล่อเลี้ยงสังฆารด้วยอาหารของสาธุชน และมีเป้าหมายที่จะทำพระนิพพานให้แจ้ง ส่วนญาติโยมในสมัยพุทธกาล ต่างทำทั้งธุรกิจ กับจิตใจไปด้วยกัน กลางวันทำงานหาเลี้ยงชีพ ตอนเย็นเข้าวัดฟังธรรม ยุคสมัยนี้ น่าจะเอาอย่างสมัยพุทธกาล เพราะแม้เป็นฆราวาสผู้ครองเรือน ก็สามารถบรรลุธรรมได้ และมีหลายท่านที่ได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยบุคคล เช่น มหาอุบาสิกาวิสาขา เป็นต้น ฉะนั้น ผู้มีบุญมีปัญญา จึงต้องรู้จักใช้ชีวิตให้มีคุณค่าเช่นนี้

มีพระพุทธภาสิตใน อามคันธสูตร ว่า

“ความเป็นคนประพฤติเยี่ยงนักบวช แต่เป็นผู้หมกหมมด้วยธุลีกิเลส มีความเศร้าหมองในกายที่เต็มไปด้วยความปรารถนา แม้จะอาศัยมณฑและการเซนสรวง ก็ไม่อาจทำให้ผู้นั้นข้ามความสงสัยไปได้ หรือทำให้หมดจดได้

คนกินเดนหรือคนกินซากศพ

๓๓

แต่ผู้ใด คຸ່ມครองดีแล้วในอินทรียั้ทั้งหก คือตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ รู้แจ้งอินทรียั้แล้วตั้งอยู่ในธรรม ยินดีในความ เป็นคนตรง อ่อนโยน ล่วงธรรมเป็นเครื่องข้องเสียได้ ก็ ย่อมละทุกขั้ได้หมด ผู้นั้น ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิตที่แท้จริง”

ผู้ที่ไม่รู้จักสำรวมระวังตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ย่อมเปิด ช่องทางให้ความทุกข์หลังไหลเข้ามาสู่ตนได้ง่าย ความไม่สำรวม จะเป็นเหตุให้ชีวิตพลั้งพลาดให้เผลอไปก่อกรรมทั้งทางกาย วาจา และใจได้ ทำให้ต้องมารับผลกระทบ มีวิบากที่ทุกข์ทรมานรองรับ อาจดูคล้ายๆ กับชีวิตจะถูกกลั่นแกล้ง แต่แท้ที่จริง เป็นวิบาก กรรมที่ตนได้ทำไว้นั่นเอง ส่วนผู้ที่อบรมใจ รู้จักสำรวมอินทรียั้ ไม่คะนองปาก คะนองมือ คะนองเท้า มีใจสงบนิ่ง ตั้งมั่นอยู่ใน ธรรม มีใจฝึกฝนในบุญกุศล มั่นคงในพระรัตนตรัย จะสามารถ ข้ามเครื่องข้อง คือ เบญจกามคุณทั้งหลาย ที่หลอกล่อให้มนุษย์ หลงไหลเพลิดเพลिनในโลกนี้ได้ คือ แม้จะอาศัยกามภพนี้สร้าง บารมี แต่ใจไม่ติดอยู่ในกามภพ มีใจอยู่เหนือโลกพ้นโลก

พระลัมมาลัมพุทเจ้าทรงให้ความสำคัญในเรื่องการ สำรวมอินทรียั้มาก ยิ่งเป็นนักบวชที่คຸ່ມครองอินทรียั้ได้ดีแล้ว ย่อมยังความศรัทธาเลื่อมใสให้เกิดขึ้นกับพุทธบริษัท ๔ และยังเป็นพลปัจจัยให้บรรลุมรรคผลนิพพานในปัจจุบันชาตินี้ด้วย พระพุททองค์ได้ทรงกล่าวเตือนเกี่ยวกับเรื่องนี้แก่พระภิกษุ ๗ รูป

คนกินเดนหรือคนกินชา ศพ

๓๔

เมื่อครั้งประทับอยู่ที่บุพพาราม ซึ่งเป็นอารามของมหาอุบาลิกา
วิสาขา ที่ได้สร้างถวายไว้ในพระพุทธรศาสนา

*เรื่องมีอยู่ว่า มีภิกษุ ๗ รูปในบุพพารามที่ไม่ค่อย
สำรวมอินทรีย์ มีความคึกคะนอง เพราะยังเป็นวัยรุ่นอยู่ จน
เป็นเหตุให้หมู่สงฆ์ยกเรื่องนี้ขึ้นมาสนทนากัน แม้ท่านทั้งเจ็ด จะ
มีศรัทธามาบวช แต่เพราะไม่ได้ศึกษาพระธรรมวินัยให้ดี จึง
ประพฤติดัวไม่เหมาะสมกับความเป็นบรรพชิตผู้เห็นภัยในวัฏ-
สงสาร พระบรมศาสดาจึงรับสั่งให้เรียกท่านเหล่านั้นมา ทรง
ระลึกชาติในหนหลังเพื่อตรัสเตือนภิกษุเหล่านั้นให้เกิดธรรมสังเวช
และได้ให้สติว่า

สมัยหนึ่ง ครั้งพระเจ้าอติศรพรหมทัตเสวยราชสมบัติ
อยู่ในเมืองพาราณสี มีชายหนุ่ม ๗ คน เป็นพี่น้องกัน ได้อาศัย
อยู่ในตำบลหนึ่งในแขวงเมืองพาราณสี ชายหนุ่มทั้ง ๗ คน มีใจ
ฝักใฝ่ในการบวช จึงพากันออกบวชเป็นฤาษีอยู่ในป่า แต่เมื่อ
กาลเวลาผ่านไป แทนที่จะทำหน้าที่ของนักบวชให้สมบูรณ์ คือ
มุ่งทำพระนิพพานให้แจ้ง กลับมาละความเพียร หันมาเล่นคึก
คะนองกัน ปล่อยวันเวลาให้ล่วงไปอย่างไร้ค่า ไร้ประโยชน์

คนกินเดนหรือคนกินซากศพ

๓๕

ไร้สาระแก่นสาร

ครั้งนั้น พระโพธิสัตว์ได้บังเกิดเป็นพระอินทร์ ทรงสอดส่องทิพยจักขุมายังโลกมนุษย์ เห็นพฤติกรรมของท่านทั้งเจ็ดผู้เคยมีความตั้งใจดีในตอนต้น แต่กลับมาเป็นผู้ประมาทในภายหลัง จินหวางที่จะสงเคราะห์ด้วยมหากุณา ได้เสด็จลงมาจากเทวโลก แปลงเป็นพญานกแขกเต้าที่พูดภาษามนุษย์ได้ และบินไปใกล้อาคารของฤาษีทั้ง ๗ จับอยู่บนกิ่งไม้ พลองกล่าวลอยๆ ขึ้นว่า “พวกคนกินเดน เลี้ยงชีวิตอยู่อย่างสบาย ถ้าสำรวมก็จะไปสู่สุคติในปรโลกได้”

ฤาษีได้ยินนกพูดดังนั้นต่างถามกันว่า “ที่นกแขกเต้าพูดนั้น ชมเราหรือติพวกเรากันแน่” นกพูดขึ้นทันทีว่า “เราไม่ได้กล่าวชมพวกท่านหรอก เพราะพวกท่านกินซากศพ ไม่ได้กินเดน” ฤาษีย้อนถามว่า “พวกเราได้สละเรือน สละเพศมารวาสออกบวช ไม่เคยไปเบียดเบียนใคร มีชีวิตอยู่ในป่าด้วยการอาศัยซากสัตว์ที่เสือเหลือง เสือโคร่งล่ามาแล้วทิ้งไว้ อาชีพของเราบริสุทธ์ ท่านจะมาติเตียนเราได้อย่างไร”

พญานกแขกเต้าพูดว่า “เราไม่ได้ติเตียนท่าน และไม่ได้อดกล้าวชมท่าน แต่เราพูดไปตามความเป็นจริงว่า ใครก็ตามที่บริโภคอาหารที่เหลือจากสมณะหรือพราหมณ์ผู้ประพฤติธรรม

คนกินเดนหรือคนกินชาศพ

๓๖

หรือได้ประพุดิตนเป็นคนขทานก็ตาม คนเหล่านั้นได้ชื่อว่า
เป็นคนกินเดน ส่วนท่านทั้งหลายไม่ใช่คนกินเดน เป็นแต่กิน
ชาศพที่เหลืจากสัตว์ อาชีพท่านบริสุทธิ์ไม่เบียดเบียนใคร
แต่อาจเบียดเบียนตัวเอง เพราะการไม่ประพุดิธรรม เหมือน
คนประมาทที่ตายไปแล้วเช่นเดียวกับชาศพ นี่ไม่ใช่คำติเตียน
ของเรา แต่เป็นคำกล่าวของบัณฑิตที่กล่าวว่า ผู้ประมาทเหมือน
คนที่ตายไปแล้ว”

ฤๅษีทั้งเจ็ดฟังวาจาสุภาสิตของพญานกแขกเต้า เกิด
ความละอาย และเกิดจิตสำนึกของความเป็นนักบวชขึ้นมาทันที
ว่า “แต่เดิมเรารู้อุตสาห์มาบวช เพื่อจะทำพระนิพพานให้แจ้ง
แสวงหาทางพ้นทุกข์ แต่เอนบัดนี้ เรากลับกลายเป็นคนประมาท
เลินเล่อ คึกคะนอง ไม่ทำตามมโนปณิธานดั้งเดิมที่ได้ตั้งใจไว้
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์”

เมื่อท่านได้สติแล้ว ต่างกลับมาสำรวมใจ สำรวมอินทริย
ทั้งหก และตั้งใจทำความเพียร ยังวันคืนให้ล่วงไปด้วยการ
ปรารภความเพียร จนกระทั่งได้บรรลุฌานสมาบัติ เกิดคุณวิเศษ
เป็นนักบวชผู้ทรงธรรม ที่ควรแก่การเคารพสักการบูชาของ
มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

ครั้นฤๅษีทั้งเจ็ดได้ฟังพระธรรมเทศนาจากพระบรมศาสดา

คนกินเดนหรือคนกินซากศพ

๓๓

แล้ว ต่างเกิดกรรมสังเวช และกลับได้มหาสติขึ้นมา ดวงปัญญา ก็ผ่องแผ้ว สว่างไสว มีใจตั้งมั่นอยู่ในธรรม ในพระรัตนตรัย ได้ บรรลุธรรมมาภิสมัยกันทุกรูป ตามกำลังบุญและกำลังแห่งความ เพียรของแต่ละท่านที่ได้สั่งสมมา

เราจะเห็นได้ว่า ความสำรวม และความเพียร มีอุปการ-
คุณอย่างมากต่อการบรรลุธรรมผลนิพพาน เพราะบุคคลจะล่วง-
ทุกข์ได้ด้วยความเพียร ชีวิตที่จะประสบความสำเร็จทั้งทางโลก
และทางธรรมได้ ก็ด้วยอาศัยความเพียร ยิ่งถ้าเป็นนักปฏิบัติธรรม
ความเพียรถือเป็นหัวใจสำคัญในการเข้าถึงธรรม และผู้มีความ
เพียรย่อมอยู่ใกล้หนทางพระนิพพาน จุดสุดท้ายของทุกๆ ชีวิต
จะต้องไปนิพพานในที่สุด ต่างกันเพียงช้าหรือเร็ว ขึ้นอยู่กับ
อินทรีย์อ่อนหรือแก่ บารมีมากหรือน้อย แต่สุดท้ายต้องไป
นิพพานกันหมด เพราะฉะนั้น เมื่อเกิดมาชาตินี้แล้ว ควรมาศึกษา
ทำความเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตให้ดี อย่าประมาท ให้หัน
มาประพฤติธรรม ฝึกทำใจหยุดใจนิ่งให้เข้าถึงพระรัตนตรัย จะ
ได้ทำพระนิพพานให้แจ้งกันทุกคน

